

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

De Pythagoreo Coeli Sono, & Animis Elementoru[m]. Cap. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

*De Pythagoreo Cæli sono, & animis
Elementorum.*

CAP. IX.

Mirantur nonnulli, quod Platonici Pythagoram sequuti, in cælo sonos, tonos, & harmoniam considerarint. Sed mirari potius nos debemus, quod ipsi adeo mente sint surdi, ut eam purgatis auribus apprimè notam, audire non valuerint: ea enim, non corporis, sed mentis auribus nata est audiri. Nam sonus duplex est: vnus cum strepitu, & violentia iunctus; & hic in cælo non habet locum, à quo abest omnis violentia: alter in sola motuum, & corporum conuenienti ratione, ac proportione collocatus; qui eminentissimè in Cælo reperitur. Hunc viri vulgares, qui ob prauam assuetudinem, & coniunctionem cum terrenis, ad diuina facti sunt surdi, audire non valent: at aures à terrenis foribus purgatæ, supra corporeas assuetudines erectæ, illum solum audiunt, & ad terrena surdæ euadunt. Hunc itaque sonum Plato, Pythagoras, Apollonius Thianeus, ter maximus Mercurius, audierunt, & admirati sunt. Nam viri hi sapientissimi, quibus metaphoræ fuere familiares; ut aures vulgarium demulcerent, & animos sagacium, studiosorumque iuuenum rectè formarent; per vulgarem sonum, vulgaremque harmoniam, sonum internum, harmoniamque in origine, & causa collocatam manifestare voluerunt: quam soli audiunt,

qui auribus mentis vtuntur: de cæteris id verè dici potest; oculos habent, & non vident; aures habent, & non audiunt. Variæ, & omnes præclaræ, in cælo melodiæ inueniuntur; aliæ tamen aliis dulciores, & diuiniore. Nam in eo primò est harmonia in sola anima; ratione compositionis ex principiis eius; & ratione numerorum, quos includit. Secundò in orbe cæli, in quo mira proportione colligatæ inueniuntur conditiones elementorum. Tertio consideratur harmonia diuersorum motuum, cum stellarum, tum orbium: nam motus velociores, sonum indicat acutiorem; tardiores, grauiorem. Harum trium harmoniarum, prima est causa secundæ, secunda tertie. Inuenitur quartò conueniens ratio, aptaque proportio in cælo inter mobile, & motorem. Insuper, inter motores ad inuicem. Præterea, inter magnitudines corporum mobilium inter se. Septimò inter animas, & participatam mentem. Octauò inter aspectus stellarum, luminumque earum inter se. Ac demum inter cælestia corpora, & mundum mortalem. Ex his nouem rationibus, quasi nouem Musis, chorus cælestis Musicæ cõsurgit, gratus Deo, mundoque salutaris; nam ex huiusmodi melodia cõsurgit mortalis mundi moderatio, ac temperamentum. Et quoniam cælo elementa succedunt, quæ mortalis orbis sunt primæ partes, in quibus opera cõspiciuntur vitam præferentia; propterea iure Plato elementa quoque

quoque suam habere animam existimauit. Non enim est rationi consonum, ut vermes, formicæ, & alia consimilia exigua corpora, viuant: Terra autem, & supra terram ordinata elementa, quæ sunt insignes mundi partes, & aliis vitam tribuunt, sint vita penitus destituta. Conspicimus enim per animam terræ viuere lapides, & metalla, quoadiu fuerint cum terra complicata; & elementorum portiones cum suo toto seruari; & ad suum totum, cum fuerint ab eo decisæ, reuerti. In mortalibus animalibus marem à fœmina distingui manifestè conspicimus; in animis elementorum, & cœli, maris & fœminæ vires coniunctæ inueniuntur; & iure quidem: quò enim in gradibus rerum magis ascēdimus, eò maiorem in eis vnionem inuenimus. Dicuntur huiusmodi elementorum animæ, vtriusq; sexus vires includere. Primò, quatenus constant ex anima, & mente: in quo nexu mens marem refert; anima verò fœminam à mente, tanquam à mare, femina recipientem. Insuper, animæ duas dicuntur habere facies, ut dictum est: quarum superna marè, inferna fœminam repræsentat; superna etiam semen habet; inferna emittit, & parit. Hinc patet ratio, cur prisca sapientes Orpheum imitati, vnicuique elemento duas diuinas potètiās, quasi duos Deos, assignarunt; marem vnā, alterā fœminam: ut Terræ Plutonem, & Proserpinam; Aquæ Oceanum, & Thetim; Aeri Iouem, & Iunonē; Igni Phanetam, & Aurorā.

Et quoniam ea duo munera, modo tamen eminentiore, obeunt etiam animæ cœlorum; ideo Orpheus in illis quoque marem, & foeminam consideravit; & singulis cœlorum Sphæris Deum, & Deam præesse cecinit; in quibus tamen hæc inveniuntur cum minori distinctione. Constat itaque, de his quid sentiat Plato. At perpendamus, in quo Arist. ab eo dissentiat; & an valeat conciliari cum eo. Nam primò dissentire videtur; quoniam Plato octo sphæris cœli, octo præesse animas affirmat; Aristoteles verò in 12. Metaph. in cœlo, non octo, sed plusquam quinquaginta numeravit intelligentias, proportionem respondentem animis à Platone excogitatis. Sed hac de re leuis est altercatio; quoniam Aristoteles non ad octo sphæras, sed ad singulos orbis respexit; Plato verò non diuisim ad orbis singulos, sed ad præcipuas sphæras ex eis conflatas respexit. Hinc Plato non dixit absolutè, animas esse octo; sed tot esse animas duces, sub quibus aliæ reperiuntur; adeò, quòd non aduersatur Platoni Aristoteles, dum longè plures asserit esse cœlorum intelligentias. In hoc potiùs dissentiunt, quia Plato stellis distinctas animas conuenire censuit; quod non existimauit Aristoteles. Insuper re vera maximè de alio dissentiunt; quatenus censuit Plato elementa esse anima prædita: Aristoteles, cum in primo de anima propè calcem cumulatè; tum in 2. libro eam sententiam reiecit; & elementa ca-
rere

tere anima affirmavit. Simplicius suo more
nititur in lib. de Anima Aristotelem cum Pla-
tone conciliare, & nititur ostendere ex opi-
nione Aristotelis elementa esse animata; & in
libro de Cœlo carpit Alexandrum, qui cum
Aristotele ea carere anima affirmavit. Sed
quàm rectè sentit Alexander, tam longè Sim-
plicius recessit à vero; manifestissimè senten-
tiam Aristotelis pervertit, qui ubique ne-
gavit, nullibi indicavit elementis a-
nimam convenire; adeò, ut sit
superuacaneum in eius
sententiæ compro-
batione im-
morari.

FINIS LIBRI QVINTI.

N

